

§ 582

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Museokatu 11:n rakennus-suojeluesityksestä

HEL 2024-008201 T 10 03 10

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Asunto Oy Museokatu 11:n tekemästä suojeluesityksestä:

Rakennus sijaitsee Etu-Töölössä Museokadulla tontilla, joka Helsingin yleiskaavassa kuuluu Kantakaupungin C2-alueeseen, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Osana Etu-Töölön kaupunginosan RKY-alueella sitä koskevat myös yleiskaavan teemakartan Kulttuuriympäristöt ja pääkartan merkinnät, jotka osoittavat valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristökohteet. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa tontti kuuluu keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealueeseen ja sitä sivuaa merkintä "nykyiset rakennetut maanalaiset tilat ja tunnelit". Lisäksi alue kuuluu keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealueeseen.

Voimassa oleva asemakaava numero 7457 on tullut voimaan vuonna 1977. Kortteli kuuluu asemakaavassa asuntokerrostalojen korttelialueeseen. Asemakaava on niin kutsuttu kaksitasoinen asemakaava, joka sallii muun muassa rakennusalasta, rakennusoikeudesta, enimmäiskorkeuksista, autopaikkojen vähimmäismäärästä poikkeamisen olemassa olevassa rakennuksessa silloin, kun ennen 11.10.1961 rakennusluvan saanutta rakennusta korjataan uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla.

Rakennusta ei ole suojeltu nykyisessä asemakaavassa. Alueella on viireillä kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamistyö, jonka tavoitteena on päivittää ja yhdenmukaistaa osin vanhentuneet asemakaavat. Asemakaavatyön keskeisenä tavoitteena on turvata sekä kaupunkikuvallisten kokonaisuuksien että yksittäisten kohteiden tärkeiden arvojen säilyminen ja samalla varmistaa yleiskaavan mukainen kehitys.

Museokatu 11:n jugendtyylisen rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Onni Tarjanne ja se on valmistunut vuosina 1911 - 1912.

Kaupunginhallitus katsoi, että Museokatu 11:n suojelu tullaan ratkaisemaan viireillä olevan kantakaupungin asemakaavojen ajantasaista-

mistyön yhteydessä. Asemakaavatyössä noudatettujen periaatteiden mukaisesti rakennukselle tullaan asettamaan suojelumerkintä, joka koskee sen julkisivuja, vesikattoa ja porrashuoneita.

Kaupunginhallitus ei puoltanut Museokatu 11:n asuinkerrostalon suojelemista rakennusperinnön suojelemista annetuin lain nojalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 4.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, rakennussuojeluesitys
- 3 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, rakennushistoriallinen selvitys
- 4 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, pöytäkirjan ote
- 5 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, valmistumisen jälkeen tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt kaupungin lausuntoa Asunto Oy Museokatu 11:n tekemän suojeluesityksen johdosta 30.9.2024 mennessä. Asiassa on saatu kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginmuseon lausunnot. Esitys on saatujen lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä

23.09.2024

Asia/11

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 4.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, rakennussuojeluesitys
- 3 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, rakennushistoriallinen selvitys
- 4 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, pöytäkirjan ote
- 5 Lausuntopyyntö 4.6.2024, liite, valmistumisen jälkeen tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Uudenmaan ELY-keskus	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
28.8.2024

HEL 2024-008201 T 10 03 10

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa rakennusperintölain mukaisesta suojeluesityksestä koskien Museokatu 11 asuinkerrostaloa. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perusteltävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Suojeluesitys

Asunto Oy Museokatu 11 esittää omistamansa asuinrakennuksen julkisivujen, vesikaton ja porrashuoneiden suojelua rakennusperintölailla. Perusteluina esitetään mm. rakennuksen säilyneisyyttä ja että raken-

nus on Museokadun ensimmäinen asuinkerrostalo ja osa laajempaa yli 100 vuotta vanhojen kerrostalojen kokonaisuutta.

Historia

Suomen ensimmäinen asemakaavakilpailu järjestettiin Töölön asema-kaavasta arkkitehti Lars Sonckin aloitteesta 1898. Jatkokilpailun jälkeen lopullisen kaavan laativat yhdessä kilpailun ensi vaiheessa menestyneet arkkitehdit Lars Sonck ja Gustaf Nyström. Kaava vahvistettiin 1906. Etu-Töölön asuinkaupunginosa ilmentää hyvin 1900-luvun alkupuolen kaupunkisuunnittelulle ominaisimpia tavoitteita: alueen asemakaava heijastelee orgaanisen kaupunkisuunnittelun ja rakentamistapa yhtenäisen kaupunkikuvan ihanteita.

Alueen ensimmäiset korttelit rakennettiin 1910-luvun alussa. Asemakaava-arkkitehtina toiminut Bertel Jung uudisti Töölön kaavaa 1916. Museokatu 11 on Museokadun ensimmäinen asuinkerrostalo.

Museokatu on yhtenäinen, 1900-luvun alkupuolella rakentunut kanta-kaupungin katulinja, jonka rakennukset muodostavat umpikortteleita. Rakennukset ovat pääosin 1910-20-luvuilta ja ne ovat 5-6-kerroksisia. Rakennusten julkisivut ovat vaihtelevia Mannerheimintieltä Runeberginkadulle asti. Kortteleissa on suuria, vehreitä korttelipihoja. Pienet puistot keventävät umpinaista katulinjaa.

Yleiskaavassa vuodelta 2016 Etu-Töölön alue on merkinnällä "Kanta-kaupunki C2": Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikuluttuurin alueena.

Museokatu 11 tontin asemakaava nro 7457 on vahvistettu 14.11.1977. Museokatu 11 tontti on merkinnällä AKe: Asuinkerrostalojen korttelialue. Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavassa. Asemakaava on rakennussuojelun kannalta vanhentunut.

Rakennus:

Museokatu 11:n asuinkerrostalo sijaitsee Museokadun ja Vänrikki Stoolinkadun kulmassa Etu-Töölössä. Rakennus on valmistunut vuonna 1912 ja sen on suunnitellut arkkitehti Onni Tarjanne (aiemmin Törnqvist), joka on suunnitellut mm. Kansallisteatterin vuonna 1902. Museokatu 11 on viisikerroksinen, pelkistettyä jugendia edustava kulmarakennus. Julkisivuja jäsentävät ikkuna-akselit, ylimmän kerroksen ikkunoiden alapuolella kulkeva, profiloitu vaakalista sekä neljä kulmikasta erkkeriä. Rakennus on vaalean roosan värinen ja julkisivussa ikkunoiden alla on valkoisia kenttiä. Ensimmäisessä kerroksessa on liikehuoneistoja.

Julkisivuja ei toteutettu täysin alkuperäispiirustusten mukaisesti. Esimerkiksi Vänrikki Stoolin

kadun puoleinen ylin kerros on jo vuosien 1911–1912 valokuvissa toteutettu nykyisen kaltaisesti

korkeamana. Lisäksi katutason koristelua on karsittu, ja ulko-ovien vinoneliöyläikkunoita ei ole

toteutettu.

Tehdyt muutokset: Rakennuksessa tehdyt muutokset ovat pääasiassa ylläpitäviä korjaustoimenpiteitä. Merkittävimpiä muutoksia ovat keskuslämmitys 1931, jälkiasennushissien asentaminen kaikkiin kolmeen porrashuoneeseen 2008, Porrashuoneiden seinät on maalattu uudelleen vuonna 2009 väriysselvityksen mukaisesti, ja liikehuoneistojen ulko-ovien ja näyteikkunoiden ennallistaminen alkuperäiseen asuun toteutettiin vuonna 2023.

Säilyneisyys, arvot:

Museokatu 11 sijaitsee Helsingin Etu-Töölössä, joka on Museoviraston (2009) inventoinnissa sisällytetty valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon (RKY 2009 -alue). Myös jo

tätä ennen Yleiskaava 2002:ssa Etu-Töölö on osoitettu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi aluekokonaisuudeksi (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto,

2007). Etu-Töölö on lisäksi osa Uudenmaan kulttuuriympäristöä 34: Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki (Uudenmaan liitto, 2022).

Kaupunginmuseon kanta:

Museokatu 11:n rakennus on sekä rakennustaiteellisesti että kaupunkikuvallisesti suojeltava rakennus osana Etu-Töölön kokonaisuutta ja RKY-aluetta. Rakennus on alueelle tyypillinen ja osa kokonaisuutta ja kaupunkikuvaa. Museokatu 11:n suojelu olisi luontevinta ratkaista asemakaavalla osana kaupunginosan laajempaa tarkastelua, kun kantakaupungin asemakaavojen päivitys suojelutavoitteineen alueelle ulottuu. Mikäli suojelua harkitaan, tulisi porrashuoneita tarkastella suojeltavina sisätiloina.

Lisätiedot

Sanna Granbacka, tutkija, puhelin: 09 310 21603
sanna.granbacka(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 19.8.2024

HEL 2024-008201 T 10 03 10

Kaupunkiympäristön toimiala antaa lausunnon kaupunginhallitukselle ELY-keskuksen pyynnöstä koskien Museokatu 11, asuinkerrostalon rakennussuojeluesitystä. Asunto Oy Museokatu 11 on tehnyt omistamastaan asuinkerrostalosta suojeluesityksen rakennusperintölailla 30.5.2024. Uudenmaan ELY-keskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa 30.9.2024 mennessä.

Kaupunginympäristön toimiala ei puolla Museokatu 11 asuinkerrostalon suojelemista rakennusperinnön suojelemista annetuin lain (498/2010) nojalla.

Helsingin yleiskaavassa 2016 tontti kuuluu Kantakaupungin C2-alueeseen, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Osana Etu-Töölön kaupunginosan RKY-alueetta sitä koskevat myös yleiskaavan teemakartan Kulttuuriympäristöt ja pääkartan merkinnät, jotka osoittavat valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristökohdet. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa nro 12704 (tullut voimaan 19.8.2021) tontti kuuluu keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealueeseen ja sitä sivuaa merkintä "Nykyiset rakennetut maanalaiset tilat ja tunnelit". Lisäksi alue kuuluu Keskustan maanalaiseen kehittämisen kohdealueeseen.

Voimassa oleva asemakaava nro 7457 on vahvistettu vuonna 1977. Kortteli kuuluu asemakaavassa asuntokerrostalojen korttelialueeseen. Rakennuksella on rakennusala, rakennusoikeus, kerroskorkeus ja julkisivun ja vesikaton leikkauskohdan korkeusasema. Osa sisäpihasta on osoitettu istutettavaksi alueeksi ja leikkialueeksi. Tonttia koskee maanalaisen pysäköintitilan tilavaraus. Tontilla on enimmäis- ja vähimmäisautopaikkamäärä vaatimus, joita ei saa toteuttaa pihalle. Lisäksi asemakaava on niin kutsuttu kaksitasoinen asemakaava, joka sallii muun muassa rakennusala, rakennusoikeudesta, enimmäiskorkeuksista, autopaikkojen vähimmäismäärästä poikkeamisen olemassa olevassa rakennuksessa silloin, kun ennen 11.10.1961 rakennusluvan saanutta rakennusta korjataan uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla.

Rakennusta ei ole suojeltu nykyisessä asemakaavassa. Alueella on viireillä kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamistyö, jonka tavoitteena on päivittää ja yhdenmukaistaa osin vanhentuneet asemakaavat. Asemakaavatyön keskeisimpinä tavoitteina on turvata sekä kaupunkikuvallisten kokonaisuuksien että yksittäisten kohteiden tärkeiden arvojen säilyminen ja samalla varmistaa yleiskaavan mukainen kehitys. Ju-

gend-tyylisen rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Onni Tarjanne ja se on valmistunut vuonna 1911–1912.

Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, että Asunto Oy Museokatu 11, asuinkerrostalolla ei ole perusteita ja suojeluesityksessä ei ole esitetty riittäviä perusteluita rakennuksen suojelemiseksi rakennusperintölain nojalla.

Asunto-osakeyhtiö on hyvin korjaus- ja muutostoissään turvannut rakennuksen kulttuurihistoriallisten ja rakennustaiteellisten arvojen säilymistä. Teetetty rakennushistoriallinen selvitys (2024) osoittaa sellaisia erityisarvoja, joiden säilymistä turvataan tavallisesti asemakaavoituksella ja rakennuksen suojelumerkinnällä. Vireillä oleva kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamistyössä tähän asti noudatettujen periaatteiden mukaisesti kohteelle tullaan asettamaan suojelumerkintä, joka koskee sen julkisivuja, vesikattoa ja porrashuoneita.

Rakennusperintölain (489/2010) 2 §:n mukaan kohteella tulisi olla valtakunnallista merkitystä. Vaikka asuinkerrostalo, Museokatu 11, sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY 2009), ei kohde itsessään omaa sellaista valtakunnallista merkitystä kuin muissa rakennusperintölailla suojelluissa rakennuksissa. Suojeluesityksessä ei ole myöskään esitetty sellaisia suojelukohteita tai arvoja, joita ei voitaisi muilla vakiintuneilla käytännöillä tai maankäyttö- ja rakennuslailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä tai määräyksillä suojella.

Edellä esitetyin perusteluin kaupunkiympäristön toimiala ei puolla Asunto Oy Museokatu 11 rakennussuojeluesitystä.

Lisätiedot

Thuy Pham-Linko, suunnittelija, puhelin: 09 310 37218
thuy.pham-linko(a)hel.fi